

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»
Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської
ради Одеського району Одеської області
Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В СУЧАСНИХ
ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ»**

Одеса
2026

УДК: 371

DOI: <https://doi.org/10.24195/ModernisationEP-2026-3>

М 74

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»
Протокол № 10 від 26 лютого 2026 року*

Рецензенти:

***Княжева Ірина**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки Університету Ушинського;*

***Тягнирядно Євгенія**, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ.*

М 74 Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти:
збірник матеріалів III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(м. Одеса, Україна, 20 лютого 2026 року). Університет Ушинського. Одеса:
Бондаренко М.О., 2026. 372 с.

ISBN 978-617-8814-06-9

УДК: 371

*Усі матеріали збірника подаються у редакції авторів.
Відповідальність за достовірність фактів несуть автори.*

ISBN 978-617-8814-06-9

- © Кафедра педагогіки Університету Ушинського, 2026;
- © Нерубайський академічний ліцей №1 Нерубайської сільської ради Одеського району Одеської області, 2026;
- © Одеський приватний заклад освіти «Тіква–Ор Sameax», 2026.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ №1: РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ 6

1. Артемьева І.С. Педагогічна практика як пропедевтичний етап формування професійного іміджу майбутнього вчителя..... 6
2. Афанасьєв В.В. Інтеграція технологій штучного інтелекту (ШІ) у процес підготовки майбутніх учителів інформатики як специфічна характеристика оновлення освітнього простору педагогічного університету 12
3. Бартенева І.О. Діалогічні форми навчання як засіб формування екологічної культури здобувачів вищої освіти 19
4. Галіцян О.А. Методичний ресурс актуалізації акмеологічного сегменту підготовки майбутніх викладачів закладу вищої освіти (на матеріалі освітнього компоненту «Акмеологічна культура та акмефьючеринг викладача») 32
5. Княжева І.А., Тарасовська М.Ю. Підготовка майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти до формування безпечної поведінки дітей старшого дошкільного віку..... 38
6. Княжев І.О. Математична підготовка майбутніх педагогів як основа формування здатності до прогнозування: огляд сучасних наукових досліджень 44
7. Кібіч Д.О. Модель формування комунікативної культури майбутніх фахівців у системі технологічної та дизайнерської професійної освіти 50
8. Лісогор А.В. Проектно-орієнтоване навчання як інструмент розвитку інноваційного мислення студентів дизайнерських спеціальностей..... 55
9. Moroza V. The role of non-formal education in the professional development of university teachers 61
10. Ноздрова К.В. Модернізація системи підготовки майбутніх юристів у закладах вищої освіти..... 67
11. Naudyonov I. Specifics of training future teachers in pedagogical institutions of higher education 73
12. Palshkova I. Didascological and acmeological approaches as innovative strategies for constructing the architectonics of the educational and scientific space of the pedagogical university 78
13. Соловейчук О.М. Проектування та розробка ІІІ-асистента: практична підготовка майбутніх учителів природничо-математичних дисциплін 84
14. Zhong Chenyu Culturological approach as a key factor in preparing future art teachers 96
15. Чорний О.С. Методична підготовка майбутніх учителів як ключовий компонент професійної освіти в умовах модернізації освітнього простору. 102
16. Шедіна С.В. Комп'ютерне моделювання як дидактичний засіб підвищення ефективності підготовки майбутніх дизайнерів у закладах вищої освіти 108
17. Штреблев М.Ю. Особливості підготовки майбутніх учителів до фасилітаційної взаємодії в освітньому просторі 113

Афанасьєв Владислав Валерійович,
аспірант кафедри педагогіки
Державного закладу
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

ІНТЕГРАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (ШІ) У ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ ЯК СПЕЦИФІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОНОВЛЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Актуальність дослідження. Сучасний освітній простір педагогічного університету перебуває у стані глибинних трансформацій, що зумовлені глобальними процесами цифровізації та інтенсивним розвитком технологій штучного інтелекту (ШІ). Інтеграція ШІ у сферу підготовки майбутніх учителів інформатики постає не лише як інноваційний напрям модернізації освітньої діяльності, але й як специфічна характеристика оновлення освітнього середовища, що відповідає викликам XXI століття. Актуальність теми зумовлена кількома ключовими чинниками. По-перше, стрімке поширення технологій ШІ у різних сферах суспільного життя потребує від майбутніх педагогів інформатики не лише ґрунтовних знань у галузі комп'ютерних наук, але й здатності інтегрувати інтелектуальні системи в освітній процес. По-друге, підготовка вчителів інформатики має враховувати нові вимоги до професійної компетентності, що включають уміння працювати з інструментами ШІ, критично оцінювати їх можливості та обмеження, а також формувати у здобувачів освіти навички безпечного та етичного використання таких технологій.

Мета статті полягає у теоретичному обґрунтуванні та практичному аналізі інтеграції технологій штучного інтелекту (ШІ) у процес підготовки майбутніх учителів інформатики як специфічної характеристики оновлення освітнього простору педагогічного університету.

Виклад основного матеріалу. Специфіка професійної діяльності вчителя інформатики на всіх етапах становлення системи освіти Незалежної України була у фокусі уваги вчених.

Нам імponує думка Н. Морзе, яка виокремлює в підготовці майбутніх учителів інформатики два рівні: фундаментальний та профільний (професійний). Фундаментальна підготовка забезпечує формування інформаційної культури вчителя інформатики. Її зміст складають такі розділи: теоретичні основи інформатики, теорія алгоритмів, структури даних, технологія розробки програмного забезпечення, архітектура комп'ютерних систем, парадигми програмування, комп'ютерна графіка, операційні системи, інформаційні системи, теоретичні основи баз даних, дискретна математика, глобальна мережа Інтернет тощо. На думку науковця, професійною для майбутнього вчителя інформатики є методична підготовка, яка спирається на зміст фундаментальної підготовки, має враховувати діяльнісну модель учителя, що побудована на підставі аналізу основних видів його професійної діяльності та ключових функцій учителя інформатики в сучасній школі: інформаційно-орієнтаційній, проєктувальній (моделювальній), аналітичній, мобілізаційній, трансляційній, діагностично-оцінювальній діяльності [2].

Дослідник Г. Шугайло у своїх працях звертає увагу на специфіку професійної підготовки майбутніх учителів інформатики в педагогічних закладах вищої освіти. Дослідник підкреслює важливість превентивних заходів, спрямованих на підтримання актуальності змісту профільних дисциплін, що зумовлено постійним оновленням комп'ютерних технологій. Автор також акцентує на необхідності інтенсифікації освітнього процесу та формуванні у студентів цілісного уявлення про сучасний спектр інформаційних технологій. Автор доводить, що на ефективність професійної підготовки майбутнього вчителя інформатики негативно впливають істотні розбіжності у вихідних знаннях, уміннях і навичках студентів із питань комп'ютерних технологій, тому необхідним є впровадження диференційованого підходу, яке враховує

розбіжності у вихідних знаннях, уміннях і навичках студентів, а тому сприяє підвищенню ефективності професійної підготовки майбутніх педагогів [4].

Продуктивною вважаємо думку О.Коротун про те, що однією з нагальних проблем є підготовка студентів до впровадження та використання сучасного освітнього середовища в ЗЗСО, що потребує широкого та активного застосування новітніх інформаційних технологій. Відповідно до реформи шкільної освіти, майбутній учитель інформатики має фахово викладати свій предмет. Для цього йому необхідно сформувати таке середовище навчання інформатики, яке враховує навчальні інтереси учнів різних класів (початкова, середня, старша школа), відповідає знанням та вмінням учнів різної вікової категорії використовувати ІТ, дозволяє поглиблено вивчати предмет. Використання такого середовища підвищує мотивацію учнів до вивчення інформатики й допомагає вчителю реалізувати сучасні форми та методи навчання свого предмета. Тому вже на етапі підготовки майбутніх учителів інформатики у ЗВО має бути організоване сучасне середовище навчання обов'язкових предметів, де викладачі змогли б продемонструвати різноманітні засоби для його формування, а студенти - набути знань, умінь та навичок із його використання. Важливим і своєчасним, на думку О.Коротун, є широке залучення хмаро орієнтованих засобів навчання [1].

В умовах цифровізації освіти роль вчителя інформатики значно посилилась. Наразі він є провайдером інформаційно-комунікаційних технологій, модератором дистанційного навчання, тьютором асинхронного навчання.

Отже, підготовка майбутніх учителів інформатики в педагогічних університетах має глобально змінитись, насамперед врахувати тенденції поширення штучного інтелекту в усі сфери життєдіяльності людини. Відтак, на сучасному етапі оновлення моделі підготовки студентів у ЗВО надважливим аспектом є педагогічний вимір інтеграції ШІ.

Використання інтелектуальних систем у навчанні відкриває нові можливості для індивідуалізації освітнього процесу, автоматизованого

оцінювання, створення адаптивних навчальних програм та симуляційних середовищ. Це дозволяє майбутнім учителям інформатики оволодівати сучасними методами викладання, що відповідають потребам цифрового покоління студентів. Водночас, інтеграція ШІ ставить перед педагогічною освітою низку викликів, пов'язаних із розробкою нових навчально-методичних матеріалів, підготовкою викладачів до роботи з інтелектуальними системами та забезпеченням високого рівня академічної доброчесності.

Не менш значущими є етичні та правові аспекти використання ШІ у підготовці майбутніх учителів інформатики. Освітній процес має гарантувати захист персональних даних, уникати упередженості та неточностей у роботі алгоритмів, а також формувати у студентів відповідальне ставлення до використання інтелектуальних технологій. У цьому контексті особливої ваги набуває завдання виховання культури академічної чесності, що передбачає недопущення використання ШІ як інструменту для спрощення навчальної діяльності шляхом автоматичного генерування текстів чи розв'язання завдань.

Інтеграція технологій ШІ у підготовку майбутніх учителів інформатики є також важливим чинником оновлення освітнього простору педагогічного університету. Вона сприяє модернізації IT-інфраструктури закладів освіти, розширенню доступу до сучасних платформ і сервісів, розвитку партнерства між університетами та IT-компаніями. Такий підхід забезпечує формування інноваційного освітнього середовища, у якому майбутні педагоги отримують можливість не лише засвоювати новітні технології, але й брати участь у їх розробці та апробації.

Таки чином, актуальність дослідження інтеграції технологій ШІ у процес підготовки майбутніх учителів інформатики визначається необхідністю комплексного осмислення технічних, педагогічних, етичних та правових аспектів цього процесу. Вона полягає у потребі створення сучасного освітнього простору педагогічного університету, здатного забезпечити формування висококваліфікованих фахівців, які володіють компетентностями у сфері

штучного інтелекту та готові до професійної діяльності у глобалізованому цифровому суспільстві.

На думку В. Уманець, В. Шахіної, інтеграція технологій штучного інтелекту (ШІ) у процес підготовки учителів інформатики супроводжується низкою технічних, педагогічних, етичних та правових викликів. З технічної точки зору основними перешкодами є недостатня інфраструктура закладів освіти, обмежений доступ до інструментів і платформ ШІ, а також відсутність належної технічної підтримки та експертизи [4].

Педагогічний вимір упровадження технологій штучного інтелекту супроводжується низкою викликів, серед яких варто відзначити обмеженість навчально-методичного забезпечення, недостатній рівень практичного досвіду викладачів та складність інтеграції елементів ШІ у чинні освітні програми. Поряд із цим особливого значення набувають етичні та правові аспекти використання інтелектуальних систем у навчанні. Йдеться про необхідність гарантування конфіденційності та захисту даних, подолання упередженості й неточностей алгоритмів, розв'язання моральних дилем та визначення відповідальності за рішення, що ухвалюються системами ШІ. Важливим завданням залишається також дотримання принципів академічної доброчесності та запобігання неправомірному використанню ШІ для автоматичного створення текстів чи виконання навчальних завдань.

Подолання технічних, педагогічних, етичних і правових бар'єрів можливе лише за умови консолідації зусиль закладів освіти, державних інституцій, ІТ-компаній та галузевих експертів. Ефективне вирішення цих проблем є передумовою успішної інтеграції технологій штучного інтелекту у процес професійної підготовки майбутніх учителів інформатики. Для модернізації ІТ-інфраструктури освітніх закладів необхідно забезпечити їх сучасними обчислювальними ресурсами, високошвидкісними мережами та актуальним програмним забезпеченням. Розширення доступу до інструментів і платформ ШІ може здійснюватися шляхом співпраці з ІТ-компаніями та розробниками,

що дозволить отримати пільговий або безкоштовний доступ до відповідних сервісів для освітніх цілей.

Технології штучного інтелекту можуть забезпечувати автоматизоване оцінювання та зворотний зв'язок, використовуючи системи для аналізу відповідей студентів та виявлення прогалин у знаннях. Це допомагає викладачам ефективно оцінювати та коригувати освітній процес. Майбутні вчителі інформатики отримують можливість удосконалювати свої навички програмування та проектування шляхом практики у розробці й тестуванні застосунків, алгоритмів та моделей ШІ на спеціалізованих платформах, таких як TensorFlow, PyTorch чи Azure AI. Навчання на основі моделювання та симуляцій із використанням ШІ дозволяє студентам експериментувати з різними сценаріями та ситуаціями, пов'язаними з викладанням інформатики, наприклад, у віртуальних класних симуляторах. Рішення на базі ШІ можуть автоматизувати окремі адміністративні завдання, зокрема складання розкладу, оптимізуючи його за допомогою відповідних систем. Інструменти ШІ здатні підтримувати професійний розвиток учителів, надаючи рекомендації, удосконалюючи методи викладання, оновлюючи знання та навички. Впровадження ШІ в освітній процес відкриває можливості для студентів і викладачів проводити дослідження у сфері штучного інтелекту, розробляти нові алгоритми та застосунки, використовуючи сервіси Google AI, IBM Watson чи Microsoft Cognitive Services.

Висновки. У дослідженні розкрито сутність і особливості інтеграції технологій ШІ у систему професійної підготовки майбутніх учителів інформатики. Визначено технічні, педагогічні, етичні та правові виклики, що супроводжують процес упровадження ШІ в освітній простір педагогічного університету. Проаналізовано можливості використання інструментів і платформ ШІ для формування професійних компетентностей майбутніх учителів інформатики. Окреслено роль ШІ у модернізації освітнього середовища педагогічного університету, зокрема в аспектах індивідуалізації навчання, автоматизації оцінювання та розвитку міжкультурної комунікації.

Схарактеризовано перспективи інтеграції ІІІ у педагогічну освіту як стратегічного напрямку її гуманізації та відповідності викликам сучасного цифрового суспільства.

Список використаних джерел

1. Коротун О. Основи професійної підготовки майбутніх учителів інформатики у ЗВО. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2018. Випуск №61. С. 104-114.
2. Морзе Н.В. Система методичної підготовки майбутніх вчителів інформатики в педагогічних університетах: автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / НПУ імені М. П. Драгоманова. Київ, 2003. 43 с.
3. Уманець В., Шахіна І., Розпутня Б. Підготовка майбутніх учителів інформатики до використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*, 2024. Випуск №72. С.162-169
4. Шугайло Г.В. Диференційований підхід до навчання комп'ютерних технологій майбутніх учителів інформатики: автореф. дис. ... канд. пед.наук: 13.00.04 / Ін-т педагогіки і психології професійної освіти АПН України. Київ, 2003. 24 с.

Наукове видання

Колектив авторів

МОДЕРНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
III ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
М. ОДЕСА, УКРАЇНА, 20 ЛЮТОГО 2026 РОКУ

Українською мовою

Відповідальний редактор: Ірина Олександрівна Бартенєва
*кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»*

Підписано до друку 06.03.2026 р.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 21,62. Наклад 300 прим.
Зам. № 0603/1

Надруковано з готового оригінал-макета у друкарні «Апрель»
ФОП Бондаренко М. О.
65045, м. Одеса, вул. В. Арнаутська, 60
Тел.: +38 (048) 700 11 55
info@aprel.od.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців ДК № 4684 від 13.02.2014

